DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is *f* **10.**— rec. voor *Soerabaya*, en *f* **12.**— rec. franco per post.

WOENSDAG 28 SEPTEMBER

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* 1.— voor elke TIEN WOORDEN, behalve het zegel.

No. 40. **VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA.** 1853.

OFFICIEEL GEDEELTE.

(Staatsblad N°. 69.)

Buitenzorg, *den* 13*den* *September* 1853. (N°. 6.)

Gelezen, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van staatsblad 1834 n°. 69, 1835 n°. 30, 1837 n°. 16, 1838 n°. 42, 1839 n°. 19, 1841 n°. 19 art. 2, 1842 n°. 21, 1845 n°. 18, 1847 n°. 45 en 1848 n°. 25, te arresteren de ondervolgende

BEPALINGEN *op de Huwelijken van Officieren van het Oost-Indische leger.*

Art. 1. Een officier of militair persoon, wiens betrekking, uit hoofde van den aard zijner dienst bij de militaire administratie en bij de geneeskundige dienst, aan den officiersrang is gelijk gesteld, mag gedurende den tijd, dat hij in werkelijke dienst of op non-aktiviteit is, geen huwelijk aangaan, zonder daartoe de toestemming te hebben verkregen van den Gouverneur-Generaal of van de daartoe door den Gouverneur-Generaal aangewezene autoriteit.

Art. 2. Deze toestemming wordt aan geen officier, onverschillig van welken rang, verleend, dan onder de navolgende voorwaarden:

1°. dat de aanstaande echtgenoot zich verbinde, wanneer het korps of het dienstvak, waartoe haar man behoort, mogt marcheren, niet op de marschen te zullen volgen en nimmer in de kampementen en de kantonnementen of bij het leger, wanneer het te velde is, te zullen verschijnen.

2°. dat uit eene door het bestuur der woonplaats van de aanstaande echtgenoote afgegeven verklaring blijke, dat haar gedrag onberispelijk is, en dat zij tot eenen stand behoort, overeenkomende met dien van officier.

Art. 3. Onafhankelijk van de voorwaarden, bij het voorgaande artikel gesteld, moeten de 1ste en 2de luitenants en zij, die aan deze rangen gelijk zijn gesteld, bewijzen, bescheiden of akten overleggen, waaruit het stellig blijke, dat een van beiden, of de echtgenooten te zamen, een dadelijk inkomen genieten van *vier honderd gulden* in het jaar, boven en behalve het traktement van een officier.

Dit inkomen moet voortspruiten:

a. uit vaste goederen in *Nederlandsch-Indie* gelegen;

b. uit vaste goederen in *Nederland* gelegen;

c. uit eerste hypotheken op vaste goederen in *Nederlandsch-Indie* gelegen, bedragende hoogstens *twee derden* van de waarde van het eigendom;

d. uit eerste hypotheken op vaste goederen in *Nederland* gelegen, bedragende hoogstens *de helft* van de waarde van het eigendom;

e. uit *veertien* aktien der Javasche bank, ieder groot *f* 500;

f. uit Indische staats-effekten;

g. uit inschrijvingen op het grootboek der 2½ percents nationiale werkelijke schuld, onverschillig ten wiens name, doch speciaal verbonden voor het genot der renten, ten behoeve van een der echtgenooten.

Ook kan door belanghebbenden bij de *Nederlandsche* handelmaatschappij te *Amsterdam*, renteloos, worden gedeponeerd eene som van *zeven duizend gulden*, mits over dat bedrag in *Indie* worde beschikt; onder bepaling, dat de betrokken officier, binnen eenen door den kommandant van het indisch leger te stellen termijn, zal voldoen aan de in *Indie* bestaande bepalingen op de gegoedheid, in dit artikel vermeld.

Indien die officier in den bepaalden tijd niet aan die verpligting voldoet, geeft hij de oorzaak daarvan, langs den behoorlijken weg, op aan den kommandant voornoemd, die den termijn verlengt of, indien de reden onaannemelijk wordt bevonden, hem straft.

Mogt die officier, ook na het einde van den verlengden termijn, niet aan zijne verpligting hebben voldaan, kan daaruit aanleiding genomen worden hem tot ontslag uit de militaire dienst voortedragen.

De bewijzen van gegoedheid onder *a*, *b*, *c*, *d* en *g* worden in *originali*, door tusschenkomst van den kommandant van het leger, ter deponering gezonden aan de direktie van het militair weduwen- en weezen-fonds; die onder *e* worden bij de javasche bank, ten behoeve van het gouvernement, verbonden: terwijl die onder *f*, door tusschenkomst als boven, ter deponering worden gezonden aan den direkteur generaal van financien; alles onder de bepaling, dat zonder toestemming van den kommandant van het leger, het bedoelde verband niet mag opgeheven, noch de eigendomsbewijzen aan de belanghebbenden terug gegeven mogen worden.

Degenen, wier inkomen uit hypotheken of uit staats-effekten voortspruit, verbinden zich, om, indien deze hypotheken geheel of gedeeltelijk afgelost, of die effekten uitgeloot worden, andere zekerheid te stellen voor het vereischte inkomen, ingevolge de bepalingen, in dit artikel vermeld.

Art. 4. Naar aanleiding van het bepaalde bij art. 2 en 3, worden alle verbanden, welke ten behoeve van het gouvernement, op vaste goederen of kapitalen, alsmede de gedeponeerde eigendomsbewijzen, ten name of ten behoeve van officieren ingeschreven, die den rang van kapitein hebben of daarmede zijn gelijk gesteld, opgeheven of teruggegeven.

Naar gelang luitenants tot den rang van kapitein opklimmen, wordt bij hunne bevordering gelijke opheffing verleend.

Ook worden de eigendomsbewijzen of verbanden aan belanghebbenden teruggegeven of opgeheven:

1°. bij overlijden van een der echtgenooten;

2°. bij verkregen of genomen demissie;

3°. bij pensionering, indien toegestaan is het pensioen in *Nederland* te verteren.

Art. 5. Aan de 1ste en 2de luitenants en aan hen, die aan die rangen zijn gelijk gesteld, wier vaste goederen of kapitalen, ter zake van hun huwelijk, zijn verbonden, kan opheffing van dat verband worden verleend, mits daarvoor, onder de bepalingen bij art. 3 vermeld, andere voldoende bewijzen van gegoedheid worden geleverd.

Art. 6. De aanvrasg tot het aangaan van een huwelijk moet door den betrokken officier, door tusschenkomst van zijnen chef, worden ingezonden aan den kommandant van het leger, die mits deze wordt gemagtigd, om de aanvragen intewilligen, indien daartegen geene bedenkingen bestaan.

In geval van bijzondere omstandigheden en wanneer er nog eenige twijfel mogt bestaan, doet de kommandant deswege een voorstel aan den Gouverneur-Generaal.

Art. 7. De aanvragen, strekkende om opheffing te verkrijgen van het verband, bij art. 4 en 5 bedoeld, worden, op gelijke wijze, aan den kommandant van het leger gerigt en daarop wordt door hem beschikt.

Art. 8. Een gepensioneerd officier van het indische leger, die bij het aangaan van een huwelijk aan zijne vrouw of kinderen eventueel bedeeling uit het militair weduwen- en weezen fonds wenscht te verzekeren, zal moeten voldoen aan de vorenstaande bepalingen; met dien verstande, dat de bij art. 2 n°. 1 bedoelde verbindtenis wordt afgegven voor het geval die gepensioneerde weder in aktiviteit wordt hersteld; terwijl de in art. 6 bedoelde aanvraag, door den betrokken gepensioneerde moet worden ingediend aan de eerste plaatselijke civiele autoriteit, die haar confidentieel en voorzien van de vereischte toelichting, zendt aan den kommandant van het leger om het noodige te verrigten.

Afschrift, enz.

Akkordeert met voorschreven register.

De Algemeene Sekretaris,

A. PRINS.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, van den 15den September 1853 n°. 3, is de regent van *Pamalang (Tagal)* radhen toemenggoong *Tjakra die Negara* verheven tot den rang van *Adhipati*.

JAVASCHE COURANTEN.

van den 17den September tot den 21sten September 1853 N°s. 75—76.

Civiel Departement.

GESCHORST:

De algemeene ontvanger te Samarang, P. A. Evers, in de verdere vervulling zijner bediening.

BENOEMD:

Tot substituut griffier bij den raad van justitie te Samarang, mr. F. L. F. Horst, ambtenaar der eerste klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie.

Tot eersten kommies ter algemeene sekretarie, C. Boers, thans tweede kommies, toegevoegd aan den raad van Nederlandsch-Indie; met bepaling, dat hij aan dien raad toegevoegd zal blijven.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Direkteur der Kultures

IS BENOEMD:

Tot opziener bij de koffijbereiding in de residentie Bantam, J. J. van Staa, laatstelijk die betrekking waarnemende.

ZIJN GEPLAATST:

Te Ambarawa, in de residentie Samarang, speciaal voor de policie aldaar, de kontroleur der eerste klasse W. A. Jellinghaus.

In de residentie Cheribon, voor de opnamen aldaar, de kontroleur der tweede klasse J. H. K. Phitzinger.

In de residentie Rembang, de éléve bij het boschwezen J. A. Focquin.

ZIJN OVERGEPLAATST:

Van de residentie Japara naar de residentie Cheribon, de kontroleur der tweede klasse mr. O. van den Berg.

Van de residentie Bantam naar de residentie Japara, de kontroleur der tweede klasse A. A. Boers.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kapitein der infanterie J. E. H. Juch.

Uit Zr. Ms. militaire dienst, de tweede luitenant der infanterie J. Rijnbergen.

Uit Zr. Ms. militaire dienst, de tweede luitenant der infanterie A. J. Zuidema.

BIJ DEN ARTILLERIE KONSTRUCTIE-WINKEL TE SOERABAYA.

DIFINITIEF BENOEMD:

Tot direkteur, de luitenant-kolonel der artillerie C. G. von Dentzsch.

Tot onder-direkteur, de kapitein der artillerie P. F. C. Vreede.

Tot konstrukteur, de eerste luitenant der artillerie J. D. Hoedt.

Tot onder-konstrukteurs, de tweede luitenants der artillerie H. N. Lindwurm, M. S. du Pui en S. H. A. von Ernst.

Tot magazijnmeester, de gepensioneerde kapitein der artillerie W. Cyré.

Tot kommies, E. P. H. Gosch.

Tot opziener over de werktuigelijke inrigtingen, W. J. A. Smith.

Tot opziener over de smeden, H. J. Reekers.

Tot onder-opziener, over de smeden, eerste klasse, K. Haring.

Tot opziener over de timmerlieden, eerste klasse, L. Sprenger.

Tot opziener over de wagenmakers en kuipers, C. H. de Bruijn.

Tot onder-opziener over de wagenmakers en kuipers, R. Scheunink.

Tot opziener over de instrumentmakers en metaaldraaijers, H. C. C. V. Kiel.

Tot onder-opziener over de instrumentmakers en metaaldraaijers, C. Schwullie.

Tot opziener over de ijzergieterij, P. Waaijfoort.

Tot onder-opziener over de ijzergieterij, J. Stolk.

Tot opziener over de kopergieterij, J. Bout.

Tot opziener over de zadelmakers, J. Jellema;

allen belast met de waarneming dier betrekkingen.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der infanterie F. van der Ree.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, van den 16den September 1853 No. 2, is verklaard dat vernietigd is het, bij besluit van den 19den Januarij 1853 n°. 1, aan *Jean Pierre Noel Berne* verleende oktrooi voor den tijd van vijftien jaren, op de invoering van eene buiten *Nederlandsch-Indie* in werking zijnde uitvinding, bestaande in eene mécanique broodbakkerij.

Civiel Departement.

BENOEMD:

BIJ DE DIRECTIE DER KULTURES.

Tot eersten kommies, D. J. Pietermaat, thans tweede kommies bij dat bureau.

Tot tweeden kommies, J. J. Peeters, ambtenaar op non-aktiviteit, laatst tweede kommies ter algemeene secretarie, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

ONTHEVEN:

Eervol, de civiele geneesheer J. IJlstra, van de hem opgedragen waarneming der civiele geneeskundige dienst in de afdeeling Bandong, van de residentie Preanger Regentschappen.

MAGTIGING VERLEEND:

Tot overschrijving voor de assistent residentie Grissee (Soerabaya), van de aan den civielen geneesheer J. IJlstra, uitgereikte akte van toelating ter uitoefening der geneeskundige praktijk in de afdeeling Bandong (Preanger Regentschappen), en om door hem de civiele geneeskundige dienst in de afdeeling Grissee te doen waarnemen.

Schutterijen, enz.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, de eerste luitenant bij de schutterij te Soerakarta, J. van de Wiel.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Uit Zr. Ms. militaire dienst, de eerste luitenant der infanterie G. H. J. Grouw.

Marine-Departement.

BENOEMD:

Tot adjunkt-ingenieur voor het stoomwezen, de ambtenaar op wachtgeld W. L. K. Nering Bögel, laatstelijk onder-konstrukteur bij de marinewerven, thans ter beschikking staande van den hoofdingenieur voor het stoomwezen.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

(Voor het land.) De Resident van *Soerabaya* brengt bij deze ter kennisse van het algemeen dat op **WOENSDAG** den **5den OCTOBER** aanstaande des morgens ten 10 ure, de postpaketten zullen worden gesloten, bestemd voor de verzending naar *Europa* met de overland-mail.

Soerabaya, *De Resident*,
23 *September* 1853. VREEDE BIK.

(Voor de Policie.) Is in de rivier *Kaliemaas* gevonden een balk lang 25 voeten en breed 8 duimen.

Regthebbenden daarop gelieven zich te vervoegen ten policie-kantore alhier binnen eene maand gerekend van heden.

Soerabaya, *De Adsistent-Resident voor de Policie*,
13 *September* 1853. SWERVER.

(Voor het land.) Op den 30sten *September* 1853 zal voor 's Lands pakhuizen publiek verkocht worden 22,000 ₡ BAND- of HOEPEL-IJZER, eenige KOFFIJ en verschillende voor de dienst overtollige Goederen.

Soerabaya, *De Algemeene Pakhuismeester*,
7 *September* 1853. VAN MEERTEN.

(Voor het land.) Op de vendutie voor 's Lands pakhuizen op den 30sten dezer maand zullen nog verkocht worden eenige RESTANT PROVISIEN.

Soerabaya, *De Algemeene Pakhuismeester*,
9 *September* 1853. VAN MEERTEN.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op *Donderdag den* 29sten *September* 1853.

Voor de woning van den Heer Gartman, in de kaliesossok n° 2, van eenen NETTEN INBOEDEL.

Op *Vrijdag den* 30sten *September* 1853.

Voor 's Lands Algemeene Pakhuizen, voor rekening van het Gouvernement van 22000 BAND- of HOEPELIJZER, eenige KOFFIJ, en verschillende voor den dienst overtollige GOEDEREN en restant PROVISIEN.

Op *Dingsdag den* 4den *September* 1853.

Voor het sterfhuis van wijlen den Heer C. van Haak, aan den weg van *Grissee*, van MEUBELAIRE GOEDEREN.

Op *Woensdag den* 5den *September* 1853.

Voor de woning van den Ingebeij Teerto Kesoemo, te *Petjantian*, van MEUBELAIRE GOEDEREN.

SOERABAYA, den 28sten September.

— Wij maken onze lezers opmerkzaam op de advertentie waarbij de heer *van Oeckelen* zijn voornemen te kennen geeft, in de volgende maand alhier een concert met de *Androïde* te geven. Wij hebben vernomen dat deze verdienstelijke artiste het voornemen heeft met zijne familie spoedig *Indie* te verlaten; zoodat het vermoedelijk de eerste en laatste maal zal zijn, waarbij de ingezetenen van *Soerabaya* in de gelegenheid zullen gesteld worden, dit uitmuntende kunststuk, waarover reeds vijftien jaar geleden de Europesche bladen met uitbundigen lof melding hebben gemaakt, te bewonderen. Wij zijn in staat gesteld omtrent deze *Androïde* nog de volgende bijzonderheden mede te deelen.

Vijftien jaren na de voltooijing der *Androïde* mogt het den uitvinder gelukken zijn sedert jaren gekoesterd plan, om zijne Automaat eene hoogere graad van volmaaktheid te doen bereiken, ten uitvoer te brengen door hem, Automaat, niet alleen klarinet, maar tevens ook cornet-à-pistons te doen bespelen, zoodat hij van beide instrumenten bij afwisseling gebruik maakt, zonder dat hiertoe meerder tijd vereischt wordt dan het ééne instrument, uit, en het andere in de hand te brengen. Het eigenaardige en sterk geluid der cornet; — het verschil van aanblazen met dat der klarinet; — de behandeling der pistons met zijne vingers, ter verkrijging eener reeks van toonen, dat alles door denzelfden Automaat, en als het ware op denzelfden oogenblik te zien bewerken, zal voorzeker den kunstkenners nopen, de *Androïde* zooals die thans bestaat, eene hoogere kunstwaarde toe te kennen dan vroeger.

— Niettegenstaande de Javaansche werklieden aan het dok in hunnen eisch blijven volharden, om voor niet minder dan 60 duiten per dag te werken, heeft Z^r. M^s. schoener-brik *Lancier* den 13den dezer het dok kunnen verlaten; op den 16den vervangen door Z^r. M^s. transportschip *Prins Willem Frederik Hendrik*, dat na eene zeer ligte reparatie den volgenden dag weder werd uitgelaten. Vervolgens is Z^r. M^s. stoomschip *Ohrust* den 24sten opgenomen, om onder water te verwen, waarmede men den 29sten zal gereed zijn.

— Op de auctie van gisteren avond werd ook opgeveild het eerste deel van het werk over *Java* van onzen stadgenoot *J. Hageman JCz.* Wij kunnen niet nalaten bij deze gelegenheid optemerken, dat van dit werk zijn omgezet 1,100 exemplaren à *f* 10.—, en dat door den schrijver van de winst is geschonken, aan het *Parapattan* weezen-gesticht te *Batavia*, de som van *f* 2,000.— (tweeduizend gulden.)

— Men meldt ons van *Probolingo* dat, ofschoon aldaar reeds een leesgezelschap bestaat, men evenwel te dier plaatse nog eene tweede zoodanige vereeniging heeft tot stand gebragt onder de zinspreuk *Tot leering en genoegen*; hoofdzakelijk bestemd voor inlandsche kinderen en min gegoede Europeanen, en ten doel hebbende om ook onder hen op ééne aangename en geschikte wijze verlichting en beschaving te verspreiden.

Deze vereeniging telt reeds twintig leden en heeft op den 25sten dezer hare eerste vergadering gehouden: zijnde met algemeene stemmen tot Directeur benoemd de heer *K. Buwalda*, geneesheer aldaar, een man, wien het niet genoeg schijnt der lijdende menschheid met zijne kunst ten dienste te staan; maar die ook niets onbeproefd laat om op ééne doeltreffende wijze, zedelijk nut onder zijne natuurgenooten te stichten.

Gaarne brengen wij dien verdienstelijken geneesheer daarvoor openlijk onze hulde toe; en wenschen van ganscher harte dat zijne edele pogingen met den besten uitslag mogen worden bekroond,

Voorts vernemen wij dat terzelfde plaatse het voornemen bestaat, om aldaar eene afdeeling opterigten van de Maatschappij *tot Nut van 't algemeen*, en weten wij met zekerheid, dat genoemde geneesheer te dier zake reeds in onderhandsche briefwisseling is getreden, met een der Directeuren van de Soerabaynsche afdeeling.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN

AFDEELING SOERABAYA.

Kort verslag van het verhandelde in de vergadering van Woensdag avond 14 September 1853.

(*Vervolg.*)

Na afloop dezer discussien trad de Secretaris andermaal op, in dezelfde hoedanigheid, en deed de volgende mededeeling omtrent de Javaansche school van het Departement.

„ Het is het bestuur aangenaam den goeden voortgang der school voor Javaansche kinderen te kunnen berigten. Het getal der kinderen is reeds tot 83 gekomen. De gecommitteerde leden voor die school, dit getal in aanmerking nemende, hebben het bestuur voorgesteld, de toevoeging aan den onderwijzer, van een kweekeling op *f* 5.—, met vooruitzigt op overhooging, waarin het bestuur volmondig heeft toegestemd.

Het bestuur volbrengt de aangename taak, om hier nogmals haren dank te betuigen voor de goede zorgen der gecommiteerde leden voor die school, en is overtuigd, dat het door deze dankbetuiging de tolk is der gevoelens van al de leden van dit Departement."

Het bestuur verzocht de goedkeuring der vergadering op deze handelwijze, die met algemeene stemmen werd goedgekeurd.

Vervolgens trad de directeur A. VAN LAKERVELD op, als President der directie over de *Ambachtsschool*, en deed verslag van den staat dier school, waaruit bleek, dat het getal donateuren bij de 200, het getal gratis onderwezen wordende jonge lieden in de 80 beloopt; dat het onderwijs wordt toegedeeld door de heeren VAN LAKERVELD, T. VOS, J. J. BUCHLER, J. J. BERGMANS, C. F. HUIJSDENS, en den 2den Luit. G. STRUNZ als secretaris, die deze werkzaamheden volvaardig hebben aangenomen, geheel belangeloos en ten nutte van het Algemeen. Dat de leerlingen genoegzaam onderwezen in het regtlijnig teekenen, als nu zullen worden afgedeeld in klassen, volgens de door hen, voor elk ambacht of elken werkkring verzochte opleiding. Dat voorts, bij het jongst aanwezen alhier van den Gouvern. Generaal van Nederl. Indië, Z. Exc. tot zich ten gehoore heeft toegelaten, eene deputatie van de directie der *Ambachtsschool*, waarover Z. Exc. het beschermheerschap wel wilde op zich nemen, met eene donatie van *f* 300.— 's jaars tot wederopzeggens toe. Wijders hield spreker, in een betoog, het nuttige van den ambachts-, van den handwerkstand voor oogen, en riep de medewerking in van alle belangstellenden.

Na het uitbrengen van dit verslag, dat wij hier in korte woorden hebben zaamgevat, beklom de Secretaris der afdeeling op nieuw het spreekgestoelte, en beantwoordde, mede namens het bestuur, de uitgebragte rede van den President der directie over den *Ambachtsschool* in volgender voege:

„ Is het voorzeker der vergadering aangenaam, te vernemen den goeden voortgang der *Javaansche* school, niet minder is zulks, te erkennen ten opzigte der *Ambachtsschool*, uit het kort verslag bij monde van den President der directie over die nuttige inrigting zoo even uitgebragt. Bij de goede diensten ten nutte van het opkomend geslacht, mogen wij vooral opmerken de belangeloosheid waarmede de onderwijzers en directeuren onophoudelijk werkzaam zijn. Het ware te wenschen, dat de onderwijs genietende jonge lieden sulks *alle* volmondig erkenden. Maar gelijk er in alles uitzonderingen bestaan, zoo is het ook ten *dezen* opzigte gesteld, en bij het *gratis* onderwijs dat zij genieten, van belangelooze onderwijzers, mag de directie der *Ambachtsschool* voorzeker dubbel aanspraak maken, op de zedelijke ondersteuning van ouders en voogden der onderwijs genietenden, door aansporing tot gehoorzaamheid en dankbaarheid jegens hunne onderwijzers.

Het zij mij vergund, tevens, namens het bestuur van het Departement, hier verslag te doen van eene aangename verrigting. Bij het jongst aanwezen alhier van den opperlandvoogd dezer gewesten, mogt het aan het bestuur te beurt vallen, om bij Z. Exc. in gehoor te worden toegelaten en te verzoeken, dat Z. Exc. het Departement in Hare hooge bescherming geliefdet te nemen.

Zooals wij bereids bij monde van de President van de directie der *Ambachtsschool* hebben mogen vernemen, heeft Z. Exc. de deputatie met alle welwillendheid ontvangen, en zijne bijzondere belangstelling te kennen gegeven in de *nuttige inrigtingen*, die tot den werkkring van ons Departement behooren. Wij mogen ons verblijden over deze belangstelling, die voor ons eene prikkel moge zijn, om voort te gaan op den ingeslagen *weg*, die ons Departement bereids sinds twintig jaren geleden, heeft aangevangen, en, ofschoon wel eens sluimerend, niettemin is blijven bewandelen, als de eerstelinge der Indische Departementen en voorganger van *alle* de thans op *Java* bestaande afdeelingen eener maatschappij, wier doel is te werken *Tot Nut van 't Algemeen.* Aan die zinspreuk *Tot Nut van 't Algemeen*, mogen wij steeds de uitgestrektste en *niets* uitsluitende beteekenis hechten, zonder te vervallen in eene verdeeldheid, die niet dan nadeel kan uitwerken."

Na deze toespraak trad het lid, de heer BROUËRIUS VAN NIDEK op, en schetste in eene voorlezing en betoog, de ten allen tijde bestaan hebbende denkbeelden omtrent het verhevene, edele, schoone en goede, beginnende met Homerus voorstellingen in zijne beroemde, en bij de meeste beoordeelaars nimmer volprezene heldendichten, Ilias en Odyssea, over de door Sokrates en Plato gepredikte leerstellingen, en alle volgende, uitmuntende verheven meesterstukken van geest en smaak, tot op Vondels dramatische voorstellingen van metaphysische denkbeelden en Feiths schildering van het begin der misdaad, en de alleenspraken uit Thirsa.

De bibliothecaris gaf hierop te kennen, dat bij de Afdeeling ontvangen waren sinds de kennisgave in de vergadering van 1 *April* 1853, de volgende schriften van de hoofdafdeeling te *Amsterdam.* Bijdragen, IX jaargang (1852—1853) No. 1;

De Enkhuizer Almanak voor 1853. Handelingen der Algemeene vergadering van 1852. Aanspraak door *Hugo Beijerman* bij die gelegenheid.

Na de pauze de vergadering vervolgens overgaande tot de verkiezing van nog twee directeuren, zoo werden bij meerderheid van stemmen daartoe verkozen, de leden J. S. VAN COEVORDEN tot 4den en A. N. TEENGS tot 5den directeur, welke heeren zich deze keuze lieten welgevallen, en zitting namen in het bestuur; wordende door den Wd. voorzitter in hunne nieuwe betrekkingen verwelkomd, met te kennengave, dat het voor het bestuur een aangenaam gevoel is, overtuigd te wezen van den ijver, waarmede deze nieuwe bestuurders zullen medewerken tot instandhouding van het goede, *Tot Nut van 't Algemeem.*

Voor volgende spreekbeurten boden zich aan, de leden SCHARP DE VISSER, TEENGS en MUNNICH.

Waarna de vergadering wordt gesloten, kwartier over tien uur.

ADVERTENTIEN.

LANDRAAD

Op een nader te bepalen dag, zullen op regterlijk gezag worden verkocht 3/15 aandeelen in het HUIS en ERF, door WONGSODIWIRIO bewoond, in de kampong *Srodjo-Kaliemaas*, stad *Soerabaya*.

SOERABAYA, 12 *September* 1853. (284)

De Wd. Griffier, J. HAGEMAN JCz.

LANDRAAD.

Op den 17den *October* 1853, zullen bij wege van executie op regterlijk gezag, worden verkocht, de LOSSE GOEDEREN van den Javaan PA MASNAIP, in de kampong *Gili-Pabean*, bestaande in allerlei LIJNWADEN, TOKO-GEREEDSCHAPPEN en MEUBELEN.

De Wd. Grffier,
(293) J. HAGEMAN JCz.

LANDRAAD.

Op den 17den *October* 1853 zal te *Grissee* publiek worden verkocht, op verzoek van A. LINDEMAN, de schoener *de Ark*, weleer de Gouvernements schoener *Alcinoë*, later genaamd *Fathool Moebien*, lang 22,8,— wijd 5,8,— hol 2,3 Ned. ellen, hebbende een dek en twee masten, met den inventaris, en staande ten name van welmelden Heer A. LINDEMAN. Informatien bij

Den Wd. Griffier,
(294) J. HAGEMAN JCz.

VENDUTIE

Op *Donderdag den 29sten September*, ten huize van den ondergeteekende in de *Kalie Sossok* No. 2 van eenen netten wel geconserveerden INBOEDEL.

Deze vrij COMPLETE INBOEDEL is inmiddels uit de hand te koop.

(278) C. A. GARTMAN.

VENDUTIE

Op *Zaturdag den 1sten October*, voor de pakhuizen van de *Factorij der Nederlandsche Handel-Maatschappij* aan de *Kaliemaas*, van eene partij **BESCHADIGDE RUWE KATOENEN** en **MADDAPOLAMS**. (300)

VENDUTIE.

Op *Vrijdag den 7den October* 1853, bij F. D. GRANPRÉ MOLIÈRE & Co., zullen verkocht worden circa 500 groote krandjangs nieuwe **STOOMSUIKER**, geschikt ter vervoer naar Europa en elders, benevens circa 30 vaten pas aangekomen FRANSCHE ROODE WIJN, waarvan op aanvrage monsters en proeven te bekomen zijn.— (303)

Bij van Driessche.

Uit de hand te koop eene fraaije **BENDIE**, ompleet, met **PAARD**. (295)

WISSELS OP NEDERLAND BIJ

(292) RUIJL CRAMER & CO.

AMAZONE en Nieuwe model ZOMER-HOEDEN, bij
(290) DE BRUNEL.

FRANSCH
BREMER
PALE ALE
ENGELSCH
POORTER
HAANTJES
LANS en
VALKENBIER
(283) VAN DELDEN.

TE KOOP

EEN REISWAGEN bij
(296) Mev. A. LOTH.

Bij den ondergeteekende is te bekomen:

HET ENGELSCH BESTUUR IN OOST-INDIE, VERGELEKEN MET HET NEDERLANDSCHE. . . . . *f* 1.—

ONZE TIJD. *Merkwaardige gebeurtenissen onzer dagen* 10 dln. . . . . „ 40.—

HETZELFDE WERK. Deel IX en X. . . . . . . „ 8.—

HETZELFDE WERK. Per deel. . . . . „ 5.—

Ook wordt door hem met succes gedebiteerd:

J. F. G. BRUMUND. *Indiana. Verzameling van stukken van onderscheiden aard over landen, volken oudheden en geschiedenis van den Indische Archipel.* Met planten en kaarten. . . . . „ 6.—

IDEM. *Hetzelfde werk.* Franco per post. . . „ 8.—

IDEM. *Want hoedanig is uw leven.* Jac. IV : 14. Leerrede. . . . . „ 1.—

(272) E. FUHRI.

Muzijkgenootschap St. Cecilia.

DAMES-CONCERT.

Op *Vrijdag den 30sten September* 1853, in het locaal van de LOGE DE VRIENDSCHAP.

(297) *Namens de Directie,*
De Secretaris,
DUNLOP.

CONCERT

De ondergeteekende heeft de eer het geëerde publiek te berigten dat hij het voornemen heeft in het begin der volgende maand met zijne **ANDROÏDE** (Automaat) een CONCERT te geven.

(298) VAN OECKELEN.

SOCIETEIT CONCORDIA.

VAUXHAL, en MILITAIRE MUZIJK, op *Zondag den 2den October* 1853, des avonds ten 8 uur.

Namens de Directie,
De Secretaris,
(302) ABBEMA.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

S. H. EERDMANS
met
W. H. VAN DELDEN.

SOERABAYA, 26 *September* 1853. (299)

Getrouwd:

C. A. GARTMAN
EN
C. M. SIBBELEE,
wed. D. E. NANNINGA.

SOERABAYA, 17 *September* 1853.
Eenige kennisgeving. (286)

GEBOORTEN.

Bevallen van eene Dochter M. J. E. VAN DEN BROEK, geboren WIJNMALEN.

SOERABAYA, 26 *September* 1853. (301)

DE NEGERHUT,

OF

HET LEVEN DER NEGERSLAVEN IN NOORD-AMERIKA.

Vertaald naar het oorspronkelijke door P. MUNNICH.

Doch al beging onze goede senateur hier een staatkundig vergrijp, strengelijk moest hij daarvoor dezen nacht boeten. Het weder was gedurende eenigen tijd zeer regenachtig geweest, en de zachte, vruchtbare grond dier streken is, zooals algemeen bekend is, bijzonder geschikt voor het ontstaan van modderpoelen. De weg welke onze reizigers namen, was een Ohio-spoorweg van den goeden ouden tijd.

Welligt zullen onze lezers vragen, welk eene soort van weg dat was. Weet dan, geachte lezer, dat in de gezegende streken van het Westen, waar de modderpoelen van eene onpeilbare diepte zijn, de wegen vervaardigd worden van ruwe boomstammen, die men overdwars naast elkander legt, en met aarde, steenen en graszoden bedekt. Een zoodanig zamenstel noemt de verrukte inboorling eenen weg, en beproeft denzelven dadelijk; maar na verloop van tijd spoelt de regen al de aarde en het opvulsel weg, en de boomstammen verplaatsen zich in allerlei schilderachtige stellingen, regt op en neer, dwars over elkander, met verscheidene groote modderpoelen tusschen dezelve.

Op zulk eenen weg nu rolde onze senateur hortende en stootende voort, te midden zijner zedelijke overdenkingen, waarin hij herhaaldelijk door de schokken gestoord werd. De senateur, Eliza en haar kind werden onophoudelijk van den eenen naar den anderen kant geslingerd. Somtijds bleef het rijtuig in den modder steken, terwijl Cudjoe op den bok alles aanwendde om de paarden vooruit te krijgen. Na verscheidene vruchtelooze pogingen schiet de wagen uit den modder, maar raakte dadelijk met de voorwielen wederom in een anderen poel, zoodat de reizigers boven op elkander teregt kwamen. De senateur, met zijne hoed tot over de oogen, was wanhopig, het kind schreeuwde, terwijl Cudjoe met allerlei geluiden en met vele zweepslagen zijne afgematte paarden zocht aan te moedigen. Eindelijk raken de voorwielen vrij, maar dadelijk zakken de achterwielen in de diepte, zoodat de geheele inhoud van het rijtuig nu op de achterste bank door elkander viel. Na eenige oogenblikken was men door den poel, en liet de paarden wat rusten, terwijl onze reizigers hunne kleeding wat te regt bragten.

Doch het ergste was nog niet voorbij. Na alvorens nog eenige schokken te hebben doorgestaan, begon men zich reeds te vleijen, dat het nu zoo slecht niet meer zou gaan, doch eensklaps hield het rijtuig stil, met eenen schok, die allen deed opspringen. Na eenig gestommel van buiten, verscheen Cudjoe aan het portier.

— Mijnheer, hier is eene plaats, die al heel slecht is. Ik weet niet, hoe we er door zullen komen. Ik geloof dat we sporen zullen moeten leggen.

In zijne wanhoop stapte de senateur uit het rijtuig, met zijnen voet naar eene vaste plaats zoekende. Doch eensklaps zakte hij tot aan de knieën in den modder, en toen hij beproefde zich er uit te werken, viel hij voor over in den poel. Niet zonder moeite vischte Cudjoe hem op, in eenen niet zeer benijdenswaardigen toestand.

Doch wij zullen onze lezers hiermede niet langer bezig houden. Voor zoo verre zij in het Westen gereisd hebben, en dus weten wat het zegt, in het holste van den nacht te moeten bezig zijn met het toestoppen van modderpoelen, zullen zij zeker medelijden met onzen ongelukkigen held hebben.

Het was reeds laat in den nacht toen het rijtuig bespat en beslijkt voor de deur van eene aanzienlijke pachthoeve stilstond. Het kostte niet weinig moeite om de bewoners van dat verblijf te wekken; doch ten langen laatste verscheen de eerbiedwaardige eigenaar, en ontgrendelde de deur. Hij was een dik en gezet man, zoowat zes voet en eenige duimen lang, en gekleed in een rood flanellen jagtkleed. Zijn verwarde, dikke, blonde hairen, en zijn sedert verscheidene dagen ongeschoren baard gaven den waardigen man een alles behalve gunstig uiterlijk. Eenige oogenblikken nam hij met de kaars in de hand de reizigers van het hoofd tot de voeten op, en gaf een geheimzinnig- maar niet zeer vriendelijk geluid. Het kostte onze senateur vrij wat moeite om hem te doen begrijpen wat er eigenlijk gaande was.

De oude eerlijke Jan van Trompe had vroeger een aanzienlijk landgoed en vele slaven in Kentucky bezeten. Uiterlijk was hij een regte beer, maar desniettemin een eerlijk, opregt, regtvaardig mensch, die sints jaren het stelsel, even rampzalig voor de onderdrukkers als voor de onderdrukten, niet dan met weerzien had aangezien. Eindelijk, dien toestand niet langer kunnende verdragen, had hij zijne zaken in Kentuy vereffend, en was naar den staat van Ohio vertrokken, alwaar hij een belangrijk stuk vruchtbaren grond kocht, al zijne slaven, mannen, vrouwen en kinderen in vrijheid stelde, hen op wagens pakte, en naar zijne nieuwe bezitting bragt. Hier trok de brave Jan zich in de eenzaamheid terug, om in vrede te leven, en zijne beginselen in praktijk te kunnen brengen.

— Zijt gij de man, die aan eene ongelukkige vrouw met haar kind eene schuilplaats tegen de slavenjagers wilt verleenen? vroeg hem de senateur openhartig.

— Ik geloof van ja, antwoordde de eerlijke Jan van Trompe met geestdrift.

— Ik had het ook wel gedacht.

— Als er iemand zich hier vertoont, ben ik gereed hem te ontvangen, hernam de brave man, zijnen gespierden arm in de hoogte stekende; — zijn er veel, welnu, ik heb zeven zoons, knapen van zoo wat zes voeten lang, die zullen hen wel bedienen. Groet die heeren slavenjagers van mij, en zeg hun, dat zij ieder uur van den dag hunne opwachting bij ons kunnen maken; ze zijn altijd welkom.

Hier streek hij de vingers in zijne dikke hairen, en barstte in een groven lach uit.

Uitgeput en vermoeid sleepte Eliza zich tot aan de deur, met haren slapenden zoon aan haren boezem. De ruwe van Trompe nam haar bij het kaarslicht naauwkeurig op, deed een gemompel van medelijden hooren, en wees haar een klein slaapkamertje naast de groote keuken. Na den kandelaar op tafel gezet te hebben, wendde hij zich tot Eliza met de woorden:

— Nu meisje, hier behoeft ge geen zier bevreesd te zijn. Ik ben gewoon aan zulke dingen, — ging hij voort, op een paar buksen wijzende, die aan den schoorsteenmantel hingen; — en bovendien weet iedereen dat het alles behalve goed voor de gezondheid is, iemand uit mijn huis te halen, als ik er in ben. Slaap dus maar gerust, alsof ge door uwe eigene moeder gewiegd werd.

Dit gezegd hebbende, sloot hij de deur en ging heen.

— Wel, dat is eene buitengewone schoonheid, zeide hij tot den senateur. Doch het is maar zoo, de schoonste hebben meestal de grootste beweegredenen om weg te loopen, vooral als ze zoo wat van de gevoelens koesteren, die men bij eene eerlijke vrouw altijd verwachten mag.

De senateur deelde hem de geschiedenis van Eliza kortelijk mede.

— O! zoo, zoo! ha, ha! Jawel! Nu begrijp ik het! zeide de goede man medelijdend. — Zij heeft gevoel, arme vrouw; nagejaagd, net als een hert; nagejaagd, omdat ze wat natuurlijk gevoel had; omdat ze gedaan heeft wat iedere moeder in hare plaats zou doen. Wil ik u eens wat zeggen, die soort van zaken verbittert mij, en doet me dikwijls vloeken. Ge zult mij niet gelooven, mijnheer de senateur; vroeger kwam ik nooit in de kerk, omdat de predikanten leerden, dat de Bijbel zulke dingen voorstond; ik kon tegen hun grieksch en latijn en hunne geleerdheid niet op, dus liet ik den geheelen boel, predikanten en Bijbel, maar links liggen. Doch tegenwoordig hebben we een predikant, die juist het tegenovergestelde leert, en nu kom ik weder in de kerk, dat kom ik.

Gedurende dit gesprek, had hij een flesch krachtigen cider ontkurkt, waarvan hij zijnen gast een glas aanbood.

— Ge zoudt beter doen den dag hier af te wachten, ging hij op hartelijken toon voort, — Ik zal mijn oudje wakker maken, en u spoedig een bed doen gereed maken.

— Ik dank u, beste vriend, want ik moet de nachtdiligence van Columbus afwachten.

— In dat geval zal ik een eind weegs met u mede gaan, en u eenen kruisweg wijzen, die beter is, dan die, langs welken gij zoo even gekomen zijt. Deze weg is vreesselijk slecht.

Jan van Trompe kleedde zich, nam eene lantaarn, en weldra zag men hem het rijtuig langs een dwarsweg, die achter het huis omliep, geleiden. Toen hij zich wilde verwijderen, drukte de senateur hem een bankbriefje van tien dollars in de hand.

— Voor haar, zeide hij kort.

— Begrepen! gaf van Trompe hem even kort ten antwoord; waarop zij elkander een handdruk gaven en scheidden.

HOOFDSTUK X.

De levering der koopwaar.

De grijze morgenschemering van eenen vochtigen Februarij-dag verlichtte de hut van Oom Tom en de treurige aangezichten van derzelver bewoners. De kleine tafel stond voor het vuur, een paar grove, doch schoone hemden hing op den rug eener stoel te droogen, terwijl moeder Chloé bezig was met eenige andere kleedingstukken te strijken. Met de uiterste zorgvuldigheid verrigtte zij deze bezigheid, nu en dan de hand naar de oogen brengende, om de tranen af te wisschen die haar langs de wangen stroomden.

Tom zat naast haar, met zijnen Bijbel open op de knieën, en leunde met het hoofd op zijne handen. Beiden bewaarden een pijnlijk stilzwijgen. Het was nog vroeg, en de kinderen sliepen nog gerust op hun kermisbed.

Tom, die in den hoogsten graad die liefde voor de zijnen bezat, welke ongelukkig genoeg, aan zijn ras eigen is, stond op en beschouwde stilzwijgend zijne kinderen.

— Het is voor de laatste maal, zeide hij.

Moeder Chloé antwoordde niet maar ging voort met het grove hemd te strijken, dat alreeds de meest mogelijke gladheid verkregen had. Eindelijk zette zij het strijkijzer eensklaps neêr, liet zich wanhopig en moedeloos in eene stoel vallen, en „hief hare stem op en weende."

— Ik denk dat wij gelaten moeten zijn, maar o Heer! hoe is dat mogelijk? Wist ik slechts waar gij heen gaat, hoe men u behandelen zal! Mevrouw zegt dat ze u binnen een paar jaren zal trachten vrij te koopen; maar, de Heer weet, of men ooit van die Zuidelijke Staten zal terugkomen. Men vermoordt de slaven daar met zwaar werk, heb ik gehoord.

— Dezelfde God, die hier is, is ook daar, Chloé.

— Het is wel mogelijk; maar de Heer laat dikwijls ijsselijke dingen toe, van dien kant verwacht ik geen troost.

— Ik ben in de hand des Heeren; zonder zijnen wil kan mij niets kwaads overkomen; en bovenal ben ik Hem dankbaar, dat ik, en niet gij of de kinderen zijt verkocht geworden. Gij zijt hier veilig. Alles komt op mij neer, maar de Heer zal helpen, ik weet dat zeker.

Aldus, braaf en manlijk hart, smoort gij uwe eigene droefheid, om die der uwen niet te vergrooten. Tom sprak met eene gesmoorde stem, maar toch vastberaden en krachtig:

— Denken wij slechts aan de weldaden des Heeren, voegde hij er bevende bij, daar hij zeker scheen te zijn, dat hij behoefte had er thans aan te denken.

— Weldaden! antwoordde moeder Chloé. — Ik zie niet, waarin die bestaan! 't Is niet regt! niet regt! wat nu gebeurd: Meester had het nooit zoo moeten aanleggen, dat gij om zijne schulden wordt weggevoerd. Gij hebt hem meer dan tweemalen den prijs van uwen aankoop opgebragt. Hij heeft u uwe vrijheid beloofd; en had die u reeds sints jaren moeten schenken. 't Kan zijn, dat hij zich zelven niet helpen kan, maar ik gevoel dat hij onregt doet. Zulk een getrouw mensch als gij zijt; gij hebt zoovele gewigtige zaken voor hem afgedaan, en waart voor hem meer, dan voor uwe eigene vrouw en kinderen. Zij die alzoo de gevoelens en het bloed des harten verkoopen, om zichzelven te redden, zullen de wraak des Heeren niet ontkomen.

— Chloé! Chloé! Als gij mij lief hebt, spreek toch zoo niet; nu wij voor den laatsten maal bij elkander zijn. En wil ik u eens wat zeggen, Chloé, het stuit mij tegen den borst, zoo van meester te hooren spreken. Droeg ik hem niet op mijne armen, toen hij nog een zuigeling was? 't Is natuurlijk dat ik veel van hem verwachtte. Maar het ligt in den aard der zaak dat hij zich niet zooveel om den armen Tom zou bekreunen. Meester is gewoon alles, wat wij voor hem doen, als zijn onbetwist regt te beschouwen; en natuurlijk denkt hij er dus niet veel over. Dat kan men ook niet van hem verwachten. Maar vergelijk hem met andere meesters. Waar zouden wij eene betere behandeling, een beter leven kunnen hebben? En als hij het had kunnen voorzien, dan zou hij het nooit zoover hebben laten komen als nu. Ik ben er van overtuigd.

— Om 't even, hoe het ook wezen moge, daar is toch iets onbillijks in, antwoordde moeder Chloé, die een aangeboren gevoel van billijkheid bezat. — Ik kan wel niet zeggen, wat het is; maar daar is wat onbillijks in. Daar ben ik zeker van.

— Gij moet naar God opzien; Hij is boven alles; en zonder zijnen wil valt er geen muschje op aarde.

— 't Schijnt mij nu niet te troosten; maar ik hoop later wel. Doch waartoe er langer over te spreken. Ik zal maar dadelijk eene koek bakken, en u een goed ontbijt klaar maken, want niemand weet wanneer gij het weer hebben zult.

Ten einde het lijden der negers, die om de Zuid worden verkocht, wel te kunnen begrijpen, moet men in aanmerking nemen, dat al hunne ingeschapene gevoelens bijzonder krachtig zijn. De gehechtheid aan hunne woonplaats is bijzonder sterk. Zij zijn uit hunner aard niet voortvarend en ondernemend, maar beminnen den huisselijken haard, en zijn zeer aantrekkelijk. Hierbij komt nog dat zij, zeer onwetend en eenvoudig, van hunne kindschheid af gewoon zijn den overvoer naar de Zuidelijke staten als de strengste straf te beschouwen. Zweep en pijniging vermogen minder op hen, dan de bedreiging hen om de Zuid te zullen verkoopen. Wij zijn zelven getuige geweest van hunnen afschrik daarvoor, en hebben meer dan eens gezien hoe zij in hunne vrije uren onder elkander de vreesselijkste gebeurtenissen verhalen van die streken om de Zuid, welke voor hen zijn:

„De onbekende oorden, van waar de reizigers nooit terugkeeren."

Een zendeling onder de voorvlugtigen in Kanada heeft ons verhaald, dat velen onder hen openhartig verklaarden, dat zij van goede en zachte meesters gevlugt waren, dat zij de gevaren eener ontvlugting getrotseerd hadden, alleen uit vreeze van welligt eenmaal om de Zuid te zullen verkocht worden, een lot dat zoowel zij als hunne vrouw en kinderen toch alle dagen te wachten stond. Die vrees alleen bezielt den Afrikaan, van nature onderworpen en onverschillig, met heldenmoed, en doet hem den strijd wagen tegen honger, koude, ziekte, de gevaren der wildernis, en de verschrikkelijke straf in geval van opvatting.

Het eenvoudige ontbijt dampte op de tafel, want mevrouw Shelby had moeder Chloé van haar gewoon morgenwerk vrijgesteld.

De goede ziel had al hare bekwaamheid voor dit afscheidsmaal aan den dag gelegd, hare vetste hoenders geslagt en de koek met buitengewone zorg toebereid, geheel naar den smaak van haren ouden Tom; terwijl eenige geheimzinnige kruiken gereed stonden, die alleen bij plegtige gelegenheden te voorschijn kwamen.

— Bewaar me, Piet! riep Mozes verheugd uit, — wat een heerlijk ontbijt!

En terzelfder tijd stak hij de hand naar een hoenderboutje uit, doch moeder Chloé gaf hem een fikschen klap.

— Daar! schreeuwde zij, — dat is voor je plunderen van de laatste maaltijd, die je oude vader ooit weer in huis hebben zal.

— Chloé, Chloé! zeide Tom op liefderijken toon.

— Ik kan 't niet helpen, antwoordde zij, het gelaat in haren boezelaar verbergende. — Ik gevoel mij zoo benepen, dat ik niet weet wat ik doe.

De beide knapen hielden zich stil, hunne ouders beurtelings aanstarende, terwijl het kleinste kind zich aan moeders rok vastklemmende, hevig begon te schreijen.

— Daar! zeide zij, hare oogen afwisschende, en de kleine op den arm nemende. — Is het nu goed; nu heb je

wat te eten. Daar heb je ook wat, jongens. Arme schepsels. Moeder was kwaad.

De knapen lieten zich geen twee malen noodigen, en aten gretig op, al wat er op tafel stond. En er was niets mede verloren, want, wat de ouders betreft, al dat eten was noodeloos gereed gemaakt.

— Nu zal ik uw goed inpakken, zeide moeder Chloé, nadat het ontbijt weggeruimd was. — Als uw nieuwe meester alles maar niet inpalmt. Ik ken hunne handelwijze; die is laag en gemeen. Hier in de hoek ligt het flenel voor uwe jicht, wees er zuinig op, want niemand zal u ander geven. Hier liggen de oude, daar de nieuwe hemden. Ik heb van nacht al uwe kousen gestopt en de kluwen ligt er bij, om ze te verstellen. Helaas! wie zal dat alles in den vervolge voor u doen. En moeder Chloé door droefheid overstelpt, lag het hoofd op den rand der kist en weende.

— O! hoe hard is 't, er aan te denken, ging zij snikkende voort. — Niemand om voor u te zorgen! En als gij ziek zijt! O! Ik geloof dat ik voortaan niet goed meer kan zijn.

De kinderen begonnen, na alles wat op tafel was opgegeten te hebben, eenigzins te begrijpen wat er gaande was. Hunne moeder ziende schreijen, terwijl het gelaat van hunnen vader droevig stond, begonnen zij ook te pruilen en de oogen te wrijven. De kleinste, die op de knieën van Tom zat, scheen geheel argeloos, en vermaakte zich, onder een schaterend lagchen, met zijn gezigt te krabben en aan zijn haar te trekken.

— Ja, verheug u maar, arm schaap, zeide moeder Chloé. — Ge zult ook uwe beurt wel krijgen. Welligt zal ik 't nog beleven, dat ze uwen man verkoopen; misschien u zelve verkoopen. En deze knapen, ze zullen ook verkocht worden. Ik verwacht dat, als er iets goeds van hen groeit. Beter, als er maar niets van groeit.

— Daar komt mevrouw aan! schreeuwde een der knapen.

— Zij kan hier niets uitrigten. Waarvoor komt ze hier, zeide de moeder.

Mevrouw Shelby trad binnen. Moeder Chloé bood haar met een norsch en wrevelig gelaat eene stoel aan; maar de meesteres scheen er geen acht op te slaan, zij zelve was bleek en ontroerd.

— Tom, ik kom tot u, om . . . . maar eensklaps hield zij op, en zette zich, na die stilzwijgende, bedroefde groep te hebben aanschouwd, in hare stoel neder, het gelaat met haren zakdoek bedekkende. Zij bastte in tranen los.

— Mijn Hemel! mevrouw! O, dat niet, dat niet! Bedaar! riep moeder Chloé op hare beurt beginnende te snikken; en gedurende eenige oogenblikken weenden zij allen te zamen. En die tranen, welke de ondergeschikten met hunne meesteres stortten, blusschte allen haat in het hart der onderdrukten uit. O, gij! die de noodlijdenden bezoekt, weet gij wel, dat eene onverschillig, met een koud hart uitgereikte almoes, niet opweegt tegen één enkelen traan van medelijden.

— Brave Tom! zeide mevrouw Shelby. — Ik kan op het oogenblik niets voor u doen. Geef ik u geld, men zal het u ontnemen. Maar ik verzeker u plegtig en voor God, dat ik u in het oog zal houden, en vrijkoopen zoodra ik geld bezit. Vertrouw intusschen op de Voorzienigheid.

De kinderen kondigden de komst van den heer Haley aan, die zonder pligtpleging de deur openstootte. Hij was zeer slecht gehumeurd, dewijl bij den geheelen vorigen nacht te paard gezeten had, en gansch nog niet getroost was over de ontsnapping van Eliza.

— Kom, neger, zijt gij klaar? Uw dienaar, mevrouw! zeide hij gemelijk, de hoed voor mevrouw Shelby afnemende.

Moeder Chloé sloot den koffer, bond er een touw om, en keek, zich oprigtende, Haley driest in het gezigt, terwijl hare betraande, oogen van gramschap schitterden.

Tom stond bedaard op, om zijnen nieuwen meester te volgen, en nam den koffer op zijnen schouder. Zijne vrouw nam de kleine in den arm, en ging met al de kinderen schreijende achter hem naar den wagen.

Mevronw Shelby spoedde zich tot Haley en sprak eenigen tijd met veel ernst en vuur tot hem; terwijl het geheele gezelschap zich naar den wagen begaf, die voor de deur ingespannen stond. Eene menigte negers, jong en oud, vergaderde zich rond denzelven, om van hunnen beminden kameraad Tom afscheid te nemen. Men had hem sints lang als hoofd en christenleeraar van al de bedienden beschouwd; en daarom was er, vooral onder de vrouwen vrij wat geween en geklag.

— Wel, Chloé; gij houdt u beter dan wij, zeide eene der vrouwen, die de wrevelige bedaardheid van moeder Chloé opmerkte.

— 't Is uit met mijne tranen, antwoordde Chloé, den handelaar norsch in de oogen starende. — Ik verkies niet te schreijen, voor dien ellendeling dáár.

— Klim op! zeide Haley tot Tom, terwijl hij door de bedienden drong, die hem met verachtelijke blikken aanstaarden.

Tom gehoorzaamde en de slavenhandelaar, uit de kar een paar zware voetboeijen halende, sloot zijne voeten daarin.

Een kreet van verontwaardiging verhief zich in den kring, en mevrouw Shelby riep uit de gaanderij:

— Mijnheer Haley! Ik verzeker u, dat die voorzorg onnoodig is!

— Mogelijk, mevrouw. Ik heb op deze plaats reeds vijfhonderd dollars verloren, en verkies dien kans niet andermaal te beloopen.

(*Vervolg hierna*)

VREEMDEN-LIJST.

AANGEKOMEN.

21 Sept. J. L. van de Vijver en Mev. E. Mosschenbekker, beide van Pasoeroean. — 23 Sept. Mev. Lieder, van Pasoeroean; C. von Franquemont, van Modjokerto. — 24 Sept. J. Vreede, van Toeban; Mr. F. B. van Leeuwen en F. J. Dutrieux, beide van Batavia; R. W. Besier, Samarang; R. W. Thomas, van Probolingo. — 26 Sept. J. G. Wilson, van Malang. — 27 Sept. Wed. Reep, van Bezoekie.

HOTEL MONTOFT.

23 Sept. C. van de Velde, van Modjokerto. — 24 Sept. Thomzon, van Probolingo; A. M. Mercks en A. Schedel, beide van Samarang. — 26 Sept. Boedler en Pangerant Prawiro die Ningrat, beide van Madura; Koopman, van de reede.

MARINE HOTEL.

19 Sept. Schaefer, van Samarang. — 20 Sept. Smit en de Boer, beide van Batavia. — 23 Sept. Cijfveer en Hansen, beide van de reede; van Baak, van Toeban. — 24 Sept. Dutrieux en van Leeuwen, beide van Batavia; Kollman, van Tjankir. — 26 Sept. van der Tunk, van Grissee.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

BEVALLEN:

A. V. C. Bruijn, Michiels, D. Willem I, 8 Sept. — A. S. E. Suermondt, Kamphuis, Z. — G. W. Verspeijck, Menu, D. Batavia 20 Sept. — W. C. van Langen, Johannes, Z. Batavia 20 Sept. — J. G. Pacqué, Weijergang, D. Makasser 5 Sept. — Echtgenoote van A. T. Lemaire, D. Samarang 16 Sept. — M. J. E. van den Broek, Wijnmalen, D. Soerabaya 26 Sept. —

GETROUWD:

A. M. Fokker met M. J. C. de Paulij. Batavia 16 Sept. — S. H. Eerdmans W. H. met van Delden. Soerabaya 26 Sept. —

OVERLEDEN:

J. C. Stevens, 51 j. Tjipannas. — M. M. van den Berg, Baumgarten. Djokdjokarta 27 Julij. — C. van Haak, Soerabaya 10 Sept.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder*	*Van*
Sept.	20	Nederl.	Cijbéle.	A. Schafer.	Samarang.
„	—	Nederl. Ind.	stoomschip Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Probolingo.
„	—	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	21	Nederl.	van Galen.	J. R. Smit.	Batavia.
„	—	„	Henrica.	J. R. de Boer.	„
„	22	Nederl. Ind.	Fathoor Rachman.	Said Abd. Rachm. bin Moht. Asegaf.	Grissee.
„	23	„ „	stoomschip Banda.	F. H. Schmidt.	Batavia.
„	26	„ „	Hoksoen.	Liem Lieptjoen.	Samarang.
„	—	„ „	El Machlaar.	Sech Abbakar bin Hoesin Moulahijla.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Sept.	20	Nederl.	Canton.	H. J. Tweehuijs.	Rotterdam.
„	21	Nederl. Ind.	Commienicatiejagt van 't Fort Erfprins th. hd. Paulina.	Pa Gantima.	Sumanap.
„	—	„ „	Sie Banjak.	Daeng Malimpo.	„
„	22	Z. M.	stoomschip Borneo.	Komm. Luit. ter zee 2e kl. R. A. Houck.	Koers s'ellende om de West.
„	23	Nederl. Ind.	Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Panarockan over Probolingo.
„	—	Nederl.	Sara Johanna.	H. Sweijs.	Nederland over Pasoeroean.
„	—	Nederl. Ind.	Jadul Kariem.	Said Moht. bin Hoesin Atas.	Sambas over Sumanap
„	24	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Balie Badong over Banjoewangie.
„	25	Z. M.	stoomschip Vesuvius.	Komm. Luit. ter zee 1e kl. P. A. Matthijsen.	Koers stellende om de West.
„	26	Nederl. Ind.	Alfulck.	Sech Abd. Kadir Baradjak.	Riouw over Samar. en Batavia.
„	—	„ „	Fathoor Rachman.	Said Jafar bin Hassan Asegaf.	Pangkal Pinang (Banka).

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederl.	Magdalena.	A. P. Klein.	Nederland.	Granpré Molière & Co.
Deensche.	Cijbelo.	A. Schafer.	Sijdney.	„
Engelsche.	Pet.	H. Copping.	Australie.	Adam & Co.
Nederl.	Henrica.	R. J. de Boer.	Nederland.	„
„	van Galen.	R. J. Smit.	„	Tiedeman & van der Burg.
„	Anna Maria Willemiena.	G. C. Fisscher.	„	Fraser Eaton & Co.
Nederl. Ind.	Djoemanting.	Oeij Boe.	Balie.	Oeij Wai Tien.
„ „	Fathoor Rachman.	Said Abdul Rachman Segaf.	Banka.	Sech Aboebakar Asegaf.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, de heeren Bosstraeten, van Duivenbode en fam., Dutrieux, van Haasterd en Bezier, mevrouwen van der Velde en 3 kinderen, van Bommel, Z. M. troepen en bannelingen.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met de Ned. bark *Canton*, jongeheer J. A. van der Wulp. — Met de Ned. Ind. bark *Jadul Kariem*, Z. M. troepen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. Wachtkorvet Nehalennia, transportschip Prins Willem Frederik Hendrik, schoenerbrik Lancier, schoenerbrik Saparoea, Gouv. schoener Haai, stoom-advies vaartuig Tjipannas; de schepen Wadie Atool Rachman, stoomschip Padang; de barken Fatal Ma-an, Pilot, de Vrienden thans hern. Banca, Magdalena, Pet, Balgis, de schoeners Fathal Rachman thans hern. Selaparang, Goansing, Kembang Djepoon en Anna Maria Wilhelmina.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

23 Sept. het Nederl. schip *Sara Johanna*, gezagv. H. Sweijs, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

19 Sept. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

19 Sept. de Ned. Ind. bark *Pogoon Zephijr*, gezagv. Ong Kem-Ling, van Grissee.

23 Sept. de Ned. Ind. bark *Maas Deenok*, gezagv. Abas, van Soerabaya.

23 Sept. de Ned. Ind. bark *Atiat Rachman*, gezagv. Sech Hassan bin Osman Bahasoan, van Grissee.

VERTROKKEN.

19 Sept. de Ned. Ind. schoener *Fathal Moebarak*, gezagv. Intje Kamaloedin, naar Batavia.

19 Sept. de Ned. Ind. bark *Abdul Hassim*, gezagv. F. J. P. Meijer, naar Samarang.

24 Sept. de Ned. Ind. schoener *Lambeer Masschoor*, gezagv. Oewa Soempoh Djawa, naar Pontianak en Samarang.

Schepen liggende ter reede.

De barken Pogoan Zephijr, Maas Deenok, Atiat Rachman, schoeners Mifrejool Moelook, Indram Eljoesoor, Vorstelijk Genoegen, Sumanap, Sie Damar en Sophia.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van 20 tot en met 26 September 1853.

AANVOER.

Van Balie per de Ned. Ind. brik *Djoemanting*, gezagv. Oeij Boe, agent Oeij Waitien.

259 pic. klapperolie, 120 pic. dendeng, 36 pic. mangkoedoe basten, 543 st. koehuiden, 26 pic. moengsie, 4 pic. smeer, 4 pic. koeingewanden, 60 pic. korianderzaad, 25 pic. koffij, Oei Waitien.

Van Batavia per het Ned. schip *Henrica*, gezagv. J. R. de Boer, agent Adam & Co.

108 kn. manufacturen, Fraser Eaton & Co.; 98 kn. manufacturen, Adam & Co; 156 staven en 3 kn. ijzer, Order; 20 tonnen steenkolen, P. Kervel & Co.

Van Grissee per de Ned. Ind. bark *Fathoor Rachman*, gezagv. Said Abdul Rachman Segaf, agent Sech Aboebakar Asegaf.

40 koijangs rijst, Gezagvoerder.

Van Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Banda*, gezagv. Schmidt, agent W. Cores de Vries.

1 kt. kramerijen, Adam & Co.; 1 kt. zeildoek, 2 kn. eau de cologne, 1 kt. wollen goederen, 1 kt. gev. katoen, 1 kt. ginghang, 1 kt. wollen en kat. goederen, 1 kt. kramerijen, 2 kn. champagne, 1 kt. kat. goederen, 1 kt. poppen, 2 kn. kat. en wollen goederen, 1 mand kaijoep-oetie olie, 1 kt. kramerijen, 2 kn. etagere voorwerpen, 1 kt. doeken, 3 vn. patjols, 2 ks. wijn, 1 kt. provisiën, 1 kt. manufacturen, W. Cores de Vries.

UITVOER.

Naar Rotterdam viâ Batavia per het Ned. schip *Canton*, gezagv. H. J. Twee huijs.

1010 kanasser gouv. suiker, 3609 16/100 pic., 3080 pic. koffij, 85 pic. rotting, N. H. M.

Naar Sambas viâ Sumanap per het Ned. Ind. schip *Jadul Karim*, gezagv. Said Mohamat bin Hoesin Altas.

600 pic. rijst, Gezagvoerder.

Naar Nederland viâ Pasoeroean per het Ned. schip *Sara Johana*, gezagv. H. Sweijs.

450 pic. tin, 2000 pic. koffij, 125 pic. rotting, 800 pn. goenie zakken, N. H. M.

Naar Samarang, Batavia, Muntok, Riouw en Singapoer per het Ned. Ind. schip *Alfulk*, gezagv. Sech Abdul Kadier Baradja.

3820 51/100 pic. suiker, Sech Awal; 150 pic. rijst, Gezagvoerder; 19 kn. kaijoe poetie olie, Adam & Co.; 450 pic. rijst, Sech Awal; 1 kt. fluweel, 30 pic. sandelhout, Soe Tjie Ming; 600 pic. rijst, Hadjie Abdul Latip; 150 pic. rijst, Gezagvoerder; 45,000 st. Jav. sigaren, 1 80/100 pic. suiker, Thomas; 50,000 st. Jav. sigaren, 1 kistje azijn, L. Johan; 17 kn. lijnwaden en manufacturen, Ruijl Cramer & Co; 8 bn. ongebl. katoen, Fraser Eaton & Co.; 4570 st. aan sp. matten, Diverse Inlanders; 10 pic. lange peper, 60 pic. ketan rijst, 60 pic. rijst, 3 pic. tripang, 11 kn. kaijoe-poetie olie, 16 kn. lijnwaden, manufacturen en kleinigheden, Diverse Arabieren,

MARKTPRIJZEN.

Suiker	N°.	16	per	picol	*f* 11½.—
Id.	„	15	„	„	*f* 11.—
Id.	„	14	„	„	*f* 10½.—
Id.	„	13	„	„	*f* 10.—
Id.	„	12	„	„	*f* 9½.—

Koffij per picol *f* 25 à *f* 26½.—
Rijst (carga) per koijang *f* 110 à *f* 120.—
Id. (witte) „ „ *f* 120 à *f* 130.—
Koehuiden per 100 p. à *f* 240.—
Arak per legger.
Olie (Klapper) per picol *f* 20.—
Olie (Katjang). *f* 16.—
Kadjang Matten. *f* 12.—
Rotting *f* 4½ à *f* 6.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag, den 2den October des morgens ten half 9 uur.

Ds. SCHEUER.

Doopsbediening.

Nederduitsch.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag, den 2den October des morgens ten half 9 uur.

ZHW. de Bisschop van Colophon.